

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2019/367

z dnia 9 listopada 2018 r.

w sprawie środka SA.35065 (2016/C) (ex 2016/NN, 2012/FC) wdrożonego przez Zjednoczone Królestwo na rzecz MMD Shipping Services Ltd.

(notyfikowana jako dokument nr C(2018) 7360)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi powyżej artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 10 kwietnia 2013 r. Komisja otrzymała skargę dotyczącą domniemanej pomocy niezgodnej z prawem przyznanej przez Radę Miasta Portsmouth („PCC”) na rzecz MMD Shipping Services Ltd. („MMD”). Złożenie formalnej skargi poprzedziło przedłożenie przez skarżącego nieformalnego wniosku z dnia 8 czerwca 2012 r. oraz spotkanie, które odbyło się w dniu 29 listopada 2012 r.
- (2) W dniu 8 maja 2013 r. Komisja przekazała skargę władzom Zjednoczonego Królestwa. W dniu 1 lipca 2013 r. Zjednoczone Królestwo przedstawiło swoje uwagi. W dniu 10 października 2013 r. Komisja przesłała wezwanie do udzielenia dodatkowych szczegółowych informacji na temat domniemanych środków. Zjednoczone Królestwo udzieliło odpowiedzi w dniu 25 listopada 2013 r. i 9 grudnia 2013 r.
- (3) Komisja spotkała się ze skarżącym w dniu 10 kwietnia 2014 r., natomiast w dniu 16 kwietnia 2014 r. przesłała skarżącemu wersję opinii Zjednoczonego Królestwa nieopatrzoną klauzulą poufności w celu uzyskania uwag skarżącego. Skarżący przedstawił uwagi w dniu 12 listopada 2014 r.
- (4) Pismem z dnia 19 września 2016 r. Komisja powiadomiła Zjednoczone Królestwo o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do środka. W piśmie z dnia 21 listopada 2016 r. Zjednoczone Królestwo przedstawiło spostrzeżenia dotyczące decyzji Komisji o wszczęciu postępowania.
- (5) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania („decyzja o wszczęciu postępowania”) opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowych środków.
- (6) Komisja otrzymała uwagi od dwóch zainteresowanych stron – skarżącego i anonimowej zainteresowanej strony. W dniu 21 stycznia 2017 r. uwagi te przekazano Zjednoczonemu Królestwu, które miało możliwość udzielenia na nie odpowiedzi. W piśmie z dnia 15 lutego 2017 r. Komisja otrzymała uwagi od Zjednoczonego Królestwa.
- (7) W dniu 26 kwietnia 2017 r. Komisja zorganizowała spotkanie z władzami Zjednoczonego Królestwa. Po tym spotkaniu w piśmie z dnia 12 stycznia 2018 r. Zjednoczone Królestwo udzieliło dodatkowych informacji.
- (8) W dniu 18 kwietnia 2018 r. Komisja zorganizowała telekonferencję z władzami Zjednoczonego Królestwa, po którym w pismach z dnia 5 czerwca i 22 czerwca 2018 r. Zjednoczone Królestwo udzieliło dodatkowych informacji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 452 z 2.12.2016, s. 4.

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKA

2.1. Beneficjent

- (9) Od 2008 r. MMD jest spółką zależną należącą w całości do PCC i świadczy usługi w zakresie obsługi ładunków (sztautowanie, składowanie i dystrybucja głównie owoców i innych produktów świeżych) na rzecz klientów w Międzynarodowym Porcie Portsmouth („port”), który również należy do PCC i jest przez niego zarządzany. MMD jest głównym operatorem przeładunkowym w porcie zobowiązanym długoterminową dzierżawą głównych nabrzeży przeładunkowych. Pozostała działalność portu dotyczy usług promowych w systemie typu ro-ro i statków wycieczkowych.
- (10) MMD generuje roczny obrót w wysokości około 15 mln GBP i zatrudnia prawie 200 osób. Zanim PCC nabyło MMD, co najmniej od roku obrotowego 2002/2003 MMD przynosiło straty. Po przejściu MMD przez PCC w 2008 r. wyniki finansowe spółki były w dużej mierze zrównoważone dzięki corocznym dofinansowaniom dochodów zapewnionym przez PCC i bez których w latach 2008–2016 MMD wykazywałoby straty z działalności operacyjnej. Rok obrotowy 2016/2017 był pierwszym rokiem, w którym MMD zanotowało zysk bez żadnego dofinansowania dochodów od PCC (zob. tabela 1).

2.2. Domniemane środki pomocy państwa, na które skarżący zwrócił uwagę

- (11) W skardze z 2013 r. skarżący wskazał szereg środków, które jego zdaniem stanowiły pomoc państwa niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, udzieloną przez PCC na rzecz MMD. Domniemane środki pomocy obejmują:
- środek 1: nabycie MMD przez PCC w 2008 r. („środek 1”),
 - środek 2: coroczne dofinansowywanie dochodów zapewniane przez PCC na rzecz MMD („środek 2”),
 - środek 3: długoterminową pożyczkę udzieloną przez PCC na rzecz MMD od 2010 r. („środek 3”),
 - środek 4: nabycie dwóch dźwigów przez PCC, a następnie ich długoterminową dzierżawę na rzecz MMD w latach 2010–2011 („środek 4”),
 - środek 5: zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym („środek 5”).
- (12) W pierwotnej skardze stwierdzono ogółem, że PCC nie działało zgodnie z testem prywatnego inwestora, nabywając i wspierając finansowo przedsiębiorstwo przynoszące straty, mimo iż ponosiło je nieprzerwanie od 2008 r. W skardze oszacowano, że w listopadzie 2014 r. całkowite wsparcie udzielone przez PCC na rzecz MMD wyniosło 17,3 mln GBP. MMD nie byłoby w stanie przetrwać na rynku bez stałego wsparcia ze strony PCC. Tym samym, zdaniem skarżącego, stałe wsparcie ze strony PCC z wykorzystaniem funduszy publicznych zapewniło MMD znaczącą korzyść ekonomiczną i umożliwiło MMD oferowanie swoim obecnym i potencjalnym klientom obniżonych stawek za przeładunek ładunków. W związku z tym doszło do domniemanego zakłócenia konkurencji na rynku przeładunku i przechowywania importowanych świeżych produktów.

2.2.1. Środek 1: nabycie MMD przez PCC w 2008 r.

- (13) PCC nabyło MMD od poprzedniego prywatnego właściciela za cenę 2,07 mln GBP. W ramach inwestycji początkowej PCC finansowało również MMD dodatkowymi inwestycjami kapitałowymi w postaci dotacji kapitałowych w kwocie 2,34 mln GBP i planowało pokryć straty MMD w latach obrotowych 2008/2009 i 2009/2010 łącznymi środkami w kwocie 1,443 mln GBP.
- (14) Pomimo skarg wniesionych przez skarżącego, w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że PCC działało zgodnie z testem prywatnego inwestora, nabywając MMD na tych warunkach, a zatem środek 1 nie przyniósł żadnej korzyści gospodarczej na rzecz MMD i nie stanowi pomocy państwa. Ponadto ani skarżący, ani anonimowa zainteresowana strona nie przedstawiła żadnych dodatkowych uwag lub dowodów w odniesieniu do środka 1. W świetle powyższego środek 1 nie podlega ocenie w niniejszej decyzji.

2.2.2. Środek 2: coroczne dofinansowanie dochodów zapewniane przez PCC na rzecz MMD

- (15) Od momentu przejścia w 2008 r. PCC zapewniało dofinansowanie dochodów na rzecz MMD w formie przelewów pieniężnych rejestrowanych jako „pozostały dochód z działalności operacyjnej”, zwiększając tym samym zyski z działalności operacyjnej (i jednocześnie ograniczając straty z działalności operacyjnej). Pierwotnie zakładano, że w ramach inwestycji konieczne będzie pokrycie strat MMD jedynie w ciągu pierwszych dwóch lat i na łączną kwotę ograniczoną do 1,443 mln GBP. Po roku obrotowym 2009/2010 PCC w dalszym ciągu zapewniało jednak dofinansowanie dochodów, a jego łączna kwota zapewniona do 2016 r. wyniosła 16,71 mln GBP (zob. tabela 1 poniżej). W roku obrotowym 2016/2017 nie zapewniono żadnego dofinansowania dochodów, a MMD odnotowało wtedy zysk.

Tabela 1

Dofinansowanie dochodów zapewnione przez PCC na rzecz MMD, a także zyski/straty MMD w latach obrotowych 2008/2009–2016/2017

	(mln GBP)								
	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
Dofinansowanie dochodów	2,60	3,30	2,10	1,20	2,16	1,44	2,40	1,51	0
Zysk z działalności operacyjnej (z wyłączeniem dofinansowania dochodów)	- 1,84	- 2,92	- 2,03	- 1,09	- 2,04	- 1,24	- 2,18	- 1,26	+ 0,43
Całkowity zysk (z wyłączeniem dofinansowania dochodów)	0,62	- 2,92	- 2,04	- 1,07	- 2,16	- 1,37	- 2,33	- 1,47	+ 0,21
Całkowity zysk wykazany w sprawozdaniach rocznych (tj. łącznie z dofinansowaniem dochodów)	+ 3,22	+ 0,38	+ 0,06	+ 0,13	0,00	+ 0,07	+ 0,07	+ 0,04	+ 0,21

- (16) Dotacji udzielono w formie przelewów pieniężnych w celu pokrycia rocznej straty handlowej MMD. Skarżący twierdzi, że MMD nie byłoby rentowne bez stałego wsparcia finansowego ze strony PCC. Ponadto twierdzi on, że PCC nie przeprowadziło żadnej właściwej analizy kwestii, czy udzielenie dodatkowych dotacji na rzecz MMD było ekonomicznie uzasadnione.

2.2.3. Środek 3: długoterminowa pożyczka udzielona przez PCC na rzecz MMD od 2010 r.

- (17) W 2010 r. PCC podjęło decyzję o udzieleniu MMD długoterminowej pożyczki (na maksymalnie 20 lat) w wysokości 6,944 mln GBP. Stopa procentowa pożyczki wynosi 4,81 %, co odpowiada kosztom pożyczki zaciągniętej przez PCC, powiększoną o opłatę administracyjną w wysokości 0,25 %. Celem udzielenia pożyczki jest wsparcie wydatków kapitałowych MMD. Ogólne warunki pożyczki określono w umowie pożyczki handlowej między PCC a MMD, przy czym w przypadku każdorazowego wykorzystania środków z tej pożyczki niezbędne jest przedłożenie dodatkowych dokumentów (informacje na temat wydatków kapitałowych, które mają być pokryte z pożyczki, ocena finansowa każdego wykorzystania środków opracowana przez MMD i PCC, odpowiednie dokumenty zabezpieczające). W latach 2010–2017 w ramach tej pożyczki wykorzystano środki w wysokości 5,7 mln GBP.
- (18) Skarżący twierdzi, że pożyczka udzielona przez PCC zapewniła MMD długoterminowe finansowanie na warunkach, które nie byłyby dla niej dostępne w przypadku zwykłych pożyczkodawców komercyjnych. Twierdzi on również, że umowa pożyczki pomiędzy PCC a spółką MMD jest nie tylko niepodpisana, ale w szczególności brak w niej postanowień, których rutynowo zażądałby każdy rynkowy pożyczkodawca (dotyczących np. zobowiązań finansowych lub przypadków niewykonania zobowiązania). Ponadto stwierdza on, że finansowanie ze strony PCC umożliwia MMD inwestowanie w nową infrastrukturę operacyjną i aktywa, a tym samym zapewnia mu przewagę konkurencyjną. W związku z tym skarżący twierdzi, że długoterminowa pożyczka nie odpowiada warunkom prywatnego inwestora, a ponieważ spełniono również wszystkie pozostałe kryteria, stanowi ona nielegalną pomoc państwa.

2.2.4. Środek 4: zakup dwóch dźwigów przez PCC oraz ich długoterminowa dzierżawa na rzecz MMD w 2010 r. i 2011 r.

- (19) Aby wesprzeć działalność MMD, PCC podjęło decyzję o zakupie w 2010 r. i 2011 r. dwóch dźwigów portowych samojezdnych o wartości około 2,1 mln GBP każdy i wydzierżawianiu ich MMD na podstawie operacyjnej umowy leasingu ważnej przez 7 lat. Miesięczną dzierżawę w wysokości 16 000 GBP (ponad 190 000 GBP w skali roku) w odniesieniu do każdego dźwigu obliczono w taki sposób, aby inwestycja dokonana przez PCC została spłacona w przewidywanym okresie cyklu życia dźwigów wynoszącym 15 lat, pokrywając jednocześnie koszt kapitału własnego PCC (co daje łącznie efektywne stopy procentowe na poziomie 4,46 % i 4,62 %).
- (20) Mimo że skarga nie zawiera żadnych konkretnych argumentów w odniesieniu do tego konkretnego środka, nabycie i dzierżawa przedmiotowych dźwigów należy do różnych środków finansowania omówionych w skardze, za pomocą których PCC wspiera inwestycje MMD w nowy sprzęt w sposób rzekomo niezgodny z warunkami rynkowymi.

2.2.5. Środek 5: zabezpieczenia dla kredytu w rachunku bieżącym

- (21) Po przejęciu MMD włączono w ramy relacji w zakresie bankowości PCC z Bankiem Lloyds TSB. W zamian Bank Lloyds TSB zażądał dodatkowego zabezpieczenia w postaci depozytu pieniężnego w wysokości 1 mln GBP. W maju 2009 r. wartość zabezpieczenia w formie depozytu wzrosła do 1,2 mln GBP, a wiosną 2010 r. spadła do 0,55 mln GBP. W 2011 r. zabezpieczenie w formie depozytu na rzecz Banku Lloyds TSB PCC uzupełniło o gwarancję dla banku na miesięczny kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 1 mln GBP dostępnego dla spółki MMD.

- (22) W celu pokrycia normalnych transakcji komercyjnych MMD oraz jako zabezpieczenie płatności dokonywanych przez bank w imieniu MMD (takich jak płatności CHAPS, płatności BACS, gwarancje celne i karty obciążeniowe dla klientów z segmentu korporacyjnego) Bank Lloyds TSB wymagał depozytu, a następnie również gwarancji. Bank Lloyds TSB może skorzystać z depozytu lub gwarancji w przypadku, gdy MMD nie uzna płatności dokonanych przez bank.
- (23) Jeżeli chodzi o środki stanowiące stałe wsparcie finansowe ze strony PCC na rzecz MMD, skarga dotyczy zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym, które przyznaje MMD rzekomo nienależną korzyść gospodarczą.

2.3. Podstawy wszczęcia postępowania

2.3.1. Środek 2: coroczne dofinansowanie dochodów zapewniane przez PCC na rzecz MMD

- (24) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy, że dalsze wsparcie MMD za pomocą corocznych dofinansowań dochodów może nie być zgodne z testem prywatnego inwestora. Wsparcie ze strony PCC w formie dofinansowania dochodów znacznie wykracza poza okres i kwotę przewidziane w pierwotnej inwestycji (16,71 mln GBP w ciągu 8 lat w odróżnieniu od pierwotnie planowanego 1,44 mln GBP w ciągu dwóch lat) i w związku z tym istnieją obawy, że te dotacje pieniężne można uznać za krótkoterminowe i tymczasowe wsparcie na rzecz restrukturyzacji przedsiębiorstwa.
- (25) Ponadto już w pierwszym roku 2008/2009 wyraźnie było widać, że pierwotne prognozy finansowe nie zostaną zrealizowane. Ponadto chociaż istnieją dowody przeprowadzenia właściwej analizy ekonomicznej dotyczącej nabycia MMD, w aktach sprawy było niewiele lub zupełnie brakowało dowodów wykazujących, że każde przyznanie dodatkowego dofinansowania dochodów zostało właściwie przeanalizowane z ekonomicznego punktu widzenia.
- (26) Argument, że dotacje są niemal zbilansowane ze źródłami przychodów MMD wobec PCC, które zostałyby utracone w przypadku zaprzestania działalności, uznano za błędny z uwagi na brak dowodów na to, że na skutek likwidacji MMD aktywa portowe (nabrzeża, magazyny itp.) wykorzystywane przez MMD stałyby się bezużyteczne lub że PCC utraciłoby całkowicie czynsze dzierżawcze i opłaty tonażowe.
- (27) Ponadto nie ma dowodów na to, że PCC rozważało alternatywne scenariusze (takie jak postawienie MMD w stan likwidacji) wobec udzielanego przez siebie stałego wsparcia, aby wykazać, że z ekonomicznego punktu widzenia istotnie była to najkorzystniejsza opcja w całym przedmiotowym okresie.

2.3.2. Środek 3: długoterminowa pożyczka udzielona przez PCC na rzecz MMD od 2010 r.

- (28) Biorąc pod uwagę niezdolność MMD do osiągnięcia rentowności przez wiele lat bez dofinansowania dochodów przez PCC, w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy co do tego, czy warunki pożyczki odpowiadały ryzyku niewykonania zobowiązania przez MMD. Wydaje się wątpliwe, aby wierzyciel prywatny, nawet w przypadku spółki dominującej, udzieliłby takiej pożyczki bez odpowiedniego rozwiązania problemów finansowych swojej spółki zależnej.
- (29) Obawy dotyczące warunków rynkowych pożyczki również potwierdzono w komunikacie Komisji w sprawie stóp referencyjnych z 2008 r., zgodnie z którym kurs rynkowy dla spółki znajdującej się w trudnej sytuacji (bez stałego wsparcia ze strony PCC prawie na pewno MMD byłoby spółką znajdującą się w trudnej sytuacji), nawet przy założeniu, że wysoki poziom zabezpieczenia (na który nie ma dowodów) wyniósłby 5,48 % w 2011 r. oraz między 5,46 % a 5,74 % w 2012 r. Bez zabezpieczenia stawka byłaby wyższa niż 11 %.
- (30) Ponadto umowa pożyczki handlowej przedstawiona przez Zjednoczone Królestwo była stosunkowo ogólna i nie zawierała pewnych standardowych postanowień, które zwykle są wymagane (dotyczących np. zobowiązań finansowych lub przypadków niewykonania zobowiązania).

2.3.3. Środek 4: zakup dwóch dźwigów przez PCC oraz ich długoterminowa dzierżawa na rzecz MMD w 2010 r. i 2011 r.

- (31) Z uwagi na fakt, że środek ten ma bardzo podobne skutki jak analizowana powyżej pożyczka długoterminowa (finansowanie wydatków kapitałowych MMD w oparciu o koszty pożyczki PCC), obawy wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania były analogiczne do obaw związanych z pożyczką długoterminową.

2.3.4. Środek 5: Zabezpieczenia dla kredytu w rachunku bieżącym

- (32) Zgodnie z decyzją o wszczęciu postępowania nie wydaje się, aby w dokumentach przedstawionych przez Zjednoczone Królestwo, w których przeanalizowano nabycie MMD, uwzględniono zwiększony depozyt pieniężny złożony przez PCC. Niemniej jednak nawet gdyby przyjąć argument, że taki depozyt był domyślnie przewidziany, nie było dowodów świadczących o tym, że PCC przeanalizowało swoje stałe narażenie po jego złożeniu. Pomimo nieprzerwanych strat ponoszonych przez MMD PCC po prostu w dalszym ciągu zapewniało zabezpieczenia pożyczek na poczet kapitału obrotowego MMD.

- (33) W związku z tym, w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła obawy, że MMD mogłoby nabyć takie pożyczki bez wsparcia PPC, a jednocześnie wydaje się mało prawdopodobne, aby dominująca spółka prywatna znajdująca się w takiej samej sytuacji kontynuowała takie wsparcie finansowe bez odpowiedniego rozwiązania problemów finansowych swojej spółki zależnej.

3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

3.1. Uwagi skarżącego

- (34) Skarżący w swoich uwagach poparł decyzję o wszczęciu postępowania, jednocześnie zastrzegając swoje stanowisko w odniesieniu do wniosku dotyczącego środka 1, nie przedstawiając jednak żadnych dodatkowych argumentów ani dowodów w odniesieniu do tego środka. W odniesieniu do środków 2–5 skarżący odniósł się do swoich wcześniejszych opinii i podkreślił swoje przekonanie, że nie ma podstaw, by PCC mogłoby słusznie stwierdzić, że jego wsparcie finansowe zapewniłoby kiedykolwiek odpowiedni zysk handlowy, nie przedstawiając przy tym w swoich uwagach żadnych dodatkowych dowodów lub argumentów. Skarżący wezwał zatem Komisję do stwierdzenia, że środki 2–5 stanowią pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym, którą należy odzyskać.

3.2. Uwagi anonimowej zainteresowanej strony

- (35) Anonimowa zainteresowana strona poparła wstępną analizę uwzględnioną w decyzji o wszczęciu postępowania i uznała, że środki 2–5 w wyraźny sposób stanowiły pomoc państwa na rzecz MMD, za pomocą których PCC zapewniało ciągłe wsparcie finansowe na rzecz długotrwale nieefektywnego i nierentownego przedsiębiorstwa. Utrzymywała ona, że bez stałego wsparcia MMD już dawno stałoby się niewypłacalne i przestałoby prowadzić działalność. Anonimowa zainteresowana strona nie przedstawiła żadnych uwag dotyczących środka 1.
- (36) Anonimowa zainteresowana strona stwierdziła, że PCC nie działało jak racjonalny inwestor komercyjny, ponieważ w dalszym ciągu zapewniało finansowanie na rzecz MMD bez zapewnienia jakiejkolwiek znaczącej lub skutecznej restrukturyzacji tej spółki w celu rozwiązania jej problemów. Strona ta twierdziła, że żaden racjonalny inwestor nie zakupiłby podupadającego przedsiębiorstwa i nie finansowałby przez wiele lat jego niepowodzeń, nie przeprowadzając żadnych reform w celu naprawy tych niepowodzeń.
- (37) Jeżeli chodzi o dofinansowanie dochodów (środek 2), anonimowa zainteresowana strona zgodziła się z decyzją o wszczęciu postępowania i podkreśliła, że PCC każdego roku po prostu wyrównywało straty z działalności operacyjnej MMD bez przeprowadzania odpowiedniej oceny. Jeżeli chodzi o środki 3 i 4, anonimowa zainteresowana strona ponownie zgodziła się z decyzją o wszczęciu postępowania i stwierdziła, że MMD nie miałyby dostępu do żadnego finansowania na porównywalnych warunkach poza wsparciem ze strony PCC. Ponadto strona ta przyznała, że środek 5 również stanowił nienależną korzyść na rzecz MMD, która nie byłaby dostępna w przypadku ekonomicznie racjonalnego inwestora.
- (38) Co więcej, anonimowa zainteresowana strona potwierdza wstępną ocenę uwzględnioną w decyzji o wszczęciu postępowania, że przedmiotowe środki pomocy nie spełniają nawet podstawowych warunków kompatybilnej pomocy na ratowanie ani pomocy na restrukturyzację.
- (39) Anonimowa zainteresowana strona podkreśla ponadto, że dotacje te miały znaczący wpływ na konkurencję, ponieważ sektor obsługi produktów świeżych jest rynkiem wysoce konkurencyjnym charakteryzującym się niskimi marżami, na którym podmioty prowadzące legalną produkcję nieobjętą pomocą są szczególnie narażone w przypadku, gdy inny podmiot otrzymuje niezgodną z prawem pomoc państwa. Strona ta twierdzi również, że spółka MMD podobno oferowała stawki za obsługę poniżej stawek rynkowych (w tym rzekomo oferując bezpłatne przechowywanie), aby przyciągnąć i zatrzymać klientów. Dlatego też pomoc zaszkodziła nie tylko poszczególnym konkurentom, ale również ogólnej działalności rynku.
- (40) Anonimowa zainteresowana strona zwróciła się zatem do Komisji z wnioskiem o zwrot nielegalnej i niezgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy udzielonej MMD.

4. UWAGI ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

4.1. Uwagi Zjednoczonego Królestwa dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania

- (41) W swoich uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania Zjednoczone Królestwo zakwestionowało wstępne ustalenia Komisji, zgodnie z którymi środki 2–5 mogły stanowić pomoc państwa, a także przedstawiło dodatkowe argumenty na poparcie swojego twierdzenia, zgodnie z którymi wszystkie środki były zgodne z testem prywatnego inwestora. Zjednoczone Królestwo przedstawiło również wiele dodatkowych dowodów *ex ante* na poparcie swojego twierdzenia.
- (42) Zjednoczone Królestwo argumentowało w szczególności, że decyzja PCC o wspieraniu MMD w latach po 2008 r., czy to w formie dofinansowania dochodów, czy w innej, była umotywowana komercyjnie i opierała się

na uzasadnionej ocenie potencjalnych korzyści i ryzyka. Ocena ta uwzględniała liczne powiązane ze sobą korzyści i synergie związane z utrzymaniem działalności komercyjnej na terenie w całości objętym własnością, którego działalność prawo i polityka ograniczają do działalności związanej z portami. Zjednoczone Królestwo twierdzi, że ekonomiczną racjonalność stałego wsparcia na rzecz MMD w sposób ciągły badano w porównaniu ze wszystkimi rozsądnymi rozwiązaniami alternatywnymi dla tego ograniczonego terenu.

- (43) Zjednoczone Królestwo stwierdziło, że PCC prowadzi ścisłą kontrolę finansową swojej inwestycji w przedsiębiorstwo, a zatem błędne jest twierdzenie Komisji, zgodnie z którym PCC „ślepo” wierzy nadmiernie optymistycznym prognozom kierownictwa MMD. PCC wyznaczyło swojego najwyższego rangą członka kadry finansowej na stanowisko członka zarządu MMD w celu nadzorowania wyników finansowych przedsiębiorstwa, zapewnienia „odpowiedniej wiedzy finansowej” oraz zapewnienia właściwego wywiązania się przez PCC z ustawowych obowiązków w zakresie zarządzania finansami. Jak wykazano w dokumentach wewnętrznych załączonych do pisma przedłożonego przez Zjednoczone Królestwo, członkowie PCC regularnie rozpatrywali, czy czynniki uzasadniające nabycie przedsiębiorstwa w 2008 r. nadal motywowały dalsze wsparcie. Ponadto PCC, podobnie jak każdy inny podmiot działający w warunkach gospodarki rynkowej zainteresowany posiadaniem należącego do niego w całości terenu o ograniczonym zakresie alternatywnych zastosowań oraz odniesieniem szeregu powiązanych korzyści wynikających z łańcucha dostaw, podjęło działania mające na celu promowanie wartości swoich gruntów oraz wspieranie własnych trwałych zysków.
- (44) Podobnie jak w przypadku wszystkich przedsiębiorstw powiązanych z portami główna działalność MMD polegająca na obsłudze owoców ma zmienny charakter i w perspektywie krótkoterminowej może tracić lub pozyskiwać indywidualnych klientów. W ciągu pierwszych kilku lat po 2008 r. przedsiębiorstwo ucierpiało z powodu nieprzewidzianych problemów. Wyniki finansowe MMD uległy jednak znacznej poprawie – chociaż wolniej niż pierwotnie zakładano – dzięki pozyskaniu nowych klientów oraz aktywnemu programowi restrukturyzacyjnemu (określone w sprawie biznesowej z 2008 r. dotyczącej zakupu MMD i zaktualizowanemu w ramach biznesplanów MMD na przyszłość), co doprowadziło do obniżenia kosztów i usprawnienia działalności przedsiębiorstwa, czyniąc je bardziej konkurencyjnym.
- (45) Zjednoczone Królestwo podkreśla również, że PCC jest także właścicielem i zarządcą ruchliwego portu promowego, który sąsiaduje z terenem MMD. PCC ma możliwość wykorzystania synergii między obydwojma przedsiębiorstwami dla dobra portu promowego i czyni to, oferując przykładowo świadczone przez MMD usługi sztauerskie w zakresie obsługi ładunków handlowych podmiotom prowadzącym komercyjne przewozy promami. Pomaga to przyciągnąć nowe przedsiębiorstwa do portu promowego.
- (46) Ponadto MMD przynosi PCC dochody z zysków z najmu, opłat tonażowych, opłat pilotażowych oraz inne dochody. Chociaż samo w sobie nie musi to koniecznie uzasadniać dalszego wspierania przedsiębiorstwa przez dłuższy okres, Zjednoczone Królestwo twierdzi, że w ocenie ogólnej racjonalności komercyjnej PCC powinno uwzględnić te źródła dochodów, aby kontynuować swoje wsparcie.
- (47) Zjednoczone Królestwo podkreśla również, że przy różnych okazjach rozważano możliwe alternatywy dla dalszej działalności MMD przy wsparciu ze strony PCC i porównano je ze stanem obecnym pod względem ich zalet ekonomicznych.
- (48) Po pierwsze, od 2008 r. PCC rozważa zróżnicowanie działalności MMD w zakresie ładunków alternatywnych, jednak z różnych powodów logistycznych nie istnieją żadne alternatywne działania, które mogłyby się przyczynić do poprawy wyników finansowych MMD ^(?).
- (49) Po drugie, PCC rozważyło rozwiązanie alternatywne polegające na likwidacji przedsiębiorstwa i wykupieniu gruntu do wykorzystania w inny sposób (np. podczas rozmów w sprawie kontynuacji inwestycji w 2013 r. – zob. motyw 57), jednak istniało wiele czynników, które przemawiały przeciwko tej opcji:
- obszar o powierzchni 7,7 ha jest stosunkowo niewielki, a jego lokalizacja (między portem promowym a wojskową stoczną marynarki wojennej) nie nadaje się do wielu innych zastosowań;
 - teren znajduje się na terenie zrehabilitowanym i jest silnie zanieczyszczony. Jest zatem wysoce nieprawdopodobne, aby mógł on zostać wykorzystany do alternatywnych celów komercyjnych lub budownictwa mieszkalnego;
 - w ramach systemu planowania grunty te są przeznaczone do użytku portowego, przy czym jest mało prawdopodobne, aby lokalny organ ds. zagospodarowania przestrzennego dostrzegł sens w udzieleniu zezwolenia na planowanie alternatywne;
 - PCC musiałoby na podstawie ustawy uzyskać zezwolenie na zamknięcie nabrzeży i wykorzystanie gruntów do innych celów komercyjnych, jednak uzyskanie takiej zgody byłoby niezwykle trudne, a także zobowiązałoby PCC do utrzymania średnio- i długoterminowej perspektywy rentowności oraz komercyjnego charakteru;
 - teren zajmowany przez MMD znajduje się na ograniczonej ogólnej powierzchni użytkowych gruntów portowych. Oznacza to, że strategiczne znaczenie dla PCC jest na tyle duże (biorąc pod uwagę potencjalną potrzebę powiększenia lub adaptacji portu w przyszłości), że PCC ma wyraźny obowiązek rynkowy utrzymania działalności komercyjnej w portach na tym terenie.

^(?) Zob. na przykład wewnętrzne sprawozdania z oceny kontynuowanej inwestycji w MMD z maja/czerwca 2013 r.

- (50) W kontekście tych ograniczeń Zjednoczone Królestwo twierdzi, że PCC ma motywację do uzyskania jak najlepszej stopy zwrotu z aktywa, jakim są grunty, poprzez inwestowanie w MMD jako trwałego i rentownego najemcę.
- (51) Na poparcie swoich twierdzeń Zjednoczone Królestwo przedstawiło również kopie modelu ekonomicznego przygotowanego przez PCC na potrzeby oceny jego inwestycji w MMD i przeanalizowania różnych dostępnych wariantów oraz obliczenia korzyści ekonomicznych z nich płynących. Model ten był regularnie aktualizowany w celu uwzględnienia wyników MMD, zmieniających się warunków rynkowych, perspektyw itp., a ekonomiczna racjonalność dalszego wspierania MMD w formie dofinansowania dochodów i innego finansowania była w związku z tym regularnie porównywana z innymi alternatywnymi rozwiązaniami. Zjednoczone Królestwo wyjaśniło, że nie posiada wszystkich poprzednich wersji tego modelu dostępnych dla poszczególnych lat, ponieważ jest to jeden plik Excel, który był stale aktualizowany bez archiwizacji poprzednich wyników. Potwierdziło jednak, że model ten był konsekwentnie stosowany jako podstawa do podjęcia decyzji, czy z ekonomicznego punktu widzenia nadal należy wspierać MMD, czy też wybrać inną alternatywę. Zjednoczone Królestwo przedstawiło dwie robocze wersje modelu z maja/czerwca 2013 r., które znaleziono w aktach.
- (52) Biorąc pod uwagę wszystkie te czynniki, PCC uznało, że z handlowego punktu widzenia jest bardziej korzystne, aby w perspektywie średnio- i długoterminowej zapewnić MMD stałe wsparcie i wprowadzać poszczególne środki restrukturyzacyjne w celu przywrócenia jego rentowności. Zjednoczone Królestwo podkreśla, że istnieje głębokie komercyjne uzasadnienie wspierania tego przedsiębiorstwa. MMD ma dobrą lokalizację do obsługi ładunków produktów świeżych pochodzących od producentów z południa i jest jednym z niewielu portów dysponujących wiedzą fachową i umiejętnościami niezbędnymi do obsługi „chłodniowców” przewożących ładunki schłodzonych świeżych produktów. MMD z powodzeniem przystosowało się do tendencji związanych z nowymi rodzajami statków, co doprowadziło do pozyskania nowych ważnych klientów. Inwestycja, której dokonało MMD w zakresie specjalistycznej obsługi świeżych owoców i warzyw (przechowywanie w chłodni, dźwigi i transport), zagwarantuje, że MMD pozostanie konkurencyjne jako główne miejsce wprowadzenia dla importerów owoców.
- (53) Zjednoczone Królestwo podkreśla również, że pozytywne wyniki finansowe MMD w roku obrotowym 2016/2017 wskazują na znaczną poprawę wyników finansowych i potwierdzają wcześniejsze założenia, zgodnie z którymi MMD może stać się rentownym przedsiębiorstwem, nawet bez kontynuowania dofinansowania dochodów.
- (54) Ponadto Zjednoczone Królestwo wskazuje na fakt, że test, który Komisja ma obowiązek stosować w celu oceny zgodności środków 2–5 z testem prywatnego inwestora polega na tym, aby ustalić, czy akcjonariusz prywatny na miejscu PCC miałby motywację do dalszego wspierania spółki w tych okolicznościach. Wymaga to przeprowadzenia oceny *ex ante*, a nie *ex post*, na podstawie informacji dostępnych dla PCC w danym momencie. PCC jest zadowolone, że wszystkie jego środki wsparcia zostały właściwie rozpatrzone i rozważone pod względem prawdopodobnych korzyści i ryzyka. Od czasu nabycia MMD w żadnym przypadku PCC nie włączyło kryteriów nieekonomicznych do swoich ocen finansowych MMD (takich jak lokalne zatrudnienie, ryzyko środowiskowe czy polityka regionalna). Zawsze postępowała tak, jak zrobiłby to akcjonariusz prywatny w podobnych okolicznościach.
- (55) Po spotkaniu z Komisją, które odbyło się w dniu 26 kwietnia 2017 r., Zjednoczone Królestwo przekazało dalsze informacje na temat zmieniającej się sytuacji przedsiębiorstwa MMD w całym okresie objętym postępowaniem i wskazało, jaką wiedzę posiadało PCC w momencie przyznania każdego środka wsparcia. W odniesieniu do każdego roku rozważono kluczowe wydarzenia, które miały wpływ na wyniki finansowe MMD, aby wykazać, że PCC nie wierzyło „ślepo” niepopartym dowodami, nadmiernie optymistycznym prognozom przedstawionym przez kierownictwo MMD. Przeciwnie, Zjednoczone Królestwo twierdzi, że dowody wyraźnie wskazują na to, że po pojawieniu się problemów kierownictwo MMD zajmowało się nimi w sposób zdecydowany i komercyjnie zorientowany, kierując działalnością tak, aby stała się rentowna w przyszłości, przy czym PCC sprawowało w pełni uzasadniony nadzór w momentach podejmowania kluczowych decyzji.
- (56) Te uwagi przedłożone przez Zjednoczone Królestwo uzupełniono dodatkowymi dowodami pochodzącymi z tego okresu, świadczącymi o wspomnianych ekonomicznych i handlowych ocenach *ex ante* przeprowadzonych przez MMD i PCC. Ponadto Zjednoczone Królestwo wyjaśniło, że wiele wewnętrznych briefingów na temat MMD zostało przekazanych PCC ustnie, a nie na piśmie, co uniemożliwia ich przedstawienie na piśmie. Zjednoczone Królestwo uważa jednak, że przedłożone dokumenty zawierają wystarczające dowody na to, że od momentu nabycia MMD w 2008 r. PCC podejmowało racjonalne, uzasadnione z komercyjnego punktu widzenia decyzje w odniesieniu do MMD.
- (57) Co więcej, w dodatkowym piśmie podkreślono również (i przedstawiono odpowiednie dowody w postaci dokumentów), że w odnośnym okresie PCC kilkakrotnie rozważało alternatywne propozycje:
- w 2011 r. spółka Condor Logistics zwróciła się do PCC w celu wynegocjowania zakupu MMD. PCC rozpoczęło rozmowy z Condor Logistics na temat całkowitej lub częściowej sprzedaży przedsiębiorstwa i w sposób otwarty zbadało tę możliwość handlową, jednak Condor Logistics zaprzestał świadczenia usług w zakresie przewozów frachtu w październiku 2012 r., a rozmowy zakończono,

- w dniu 30 października 2012 r. odbyło się posiedzenie PCC w celu podjęcia dalszej dyskusji na temat możliwości zatrzymania lub sprzedaży/zamknięcia MMD,
 - w dniu 21 czerwca 2013 r. kierownictwo MMD sporządziło dokument wewnętrzny obejmujący ocenę możliwości sprzedaży przedsiębiorstwa lub wykorzystania terenu do innych celów,
 - w październiku 2013 r. PCC przeprowadziła pełną ocenę alternatywnych wariantów dla MMD w oparciu o udokumentowaną ocenę perspektyw ekonomicznych MMD w przypadku każdego wariantu,
 - w roku 2014/2015 PCC przeprowadziła ocenę propozycji wykorzystania terenu MMD do budowy turbin wiatrowych do produkcji energii elektrycznej. Program nie otrzymał jednak pozwolenia na budowę i w związku z tym nie mógł zostać zrealizowany,
 - w roku 2015/2016 [...] (*).
- (58) Ponadto w następstwie telekonferencji w dniu 18 kwietnia 2018 r. Zjednoczone Królestwo przedstawiło nowe dodatkowe dowody w zakresie oceny ekonomicznej *ex ante* poszczególnych dostępnych wariantów wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem metody zastosowanego modelu ekonomicznego.

4.2. Uwagi Zjednoczonego Królestwa na temat uwag zainteresowanych stron

- (59) Jeżeli chodzi o uwagi skarżącego, Zjednoczone Królestwo zauważyło, że powtarza się w nich jedynie zarzuty dotyczące pomocy państwa zawarte w decyzji o wszczęciu postępowania bez podania żadnych konkretnych uwag lub dowodów. Zjednoczone Królestwo przedstawiło swoje stanowisko wobec tych zarzutów w swoich uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania.
- (60) Jeżeli chodzi o uwagi anonimowej zainteresowanej strony, Zjednoczone Królestwo również podkreśliło, że większość uwag po prostu powtarza zarzuty zawarte w decyzji o wszczęciu postępowania bez podania żadnych konkretnych uwag lub dowodów. Zjednoczone Królestwo odniosło się jednak do trzech konkretnych kwestii zgłoszonych przez anonimową zainteresowaną stronę.
- (61) Po pierwsze, Zjednoczone Królestwo nie zgodziło się z zarzutem, że PCC chętnie pokrywało straty MMD, nie starając się zrestrukturyzować ani zreformować przedsiębiorstwa. Jak już Zjednoczone Królestwo wyjaśniło w swoich uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania, PCC wraz z kierownictwem MMD podjęło szereg kroków w celu restrukturyzacji przedsiębiorstwa, ograniczenia kosztów, poprawy wydajności oraz zapewnienia bardziej konkurencyjnej pozycji przedsiębiorstwa. Środki te obejmowały:
- uzgodnienie ze związkami zawodowymi nowej umowy o pracę w celu wprowadzenia większej elastyczności i wydajności siły roboczej (co zgodnie z przewidywaniami ma przynieść oszczędności rzędu 250 000 GBP w rocznych kosztach pracy),
 - modernizację urządzeń do obsługi i miejsc składowania kontenerów w celu sprostania tendencjom w zakresie popytu,
 - zakończenie i outsourcing działań transportowych MMD w celu umożliwienia MMD skupienia się na swojej podstawowej działalności (przy czym oczekuje się, że umowa z przewoźnikiem będącym osobą trzecią przyniesie około [50 000–150 000] GBP dodatkowego dochodu z tytułu opłat za wynajem miejsc do przechowywania i udziału w zysku),
 - udoskonalenia systemów informatycznych (takich jak komputerowy system identyfikacji i śledzenia lub system rezerwacji pojazdów) i innej infrastruktury (np. instalacja urządzeń służących zwiększeniu efektywności energetycznej w chłodniach, co pozwoli oszczędzić 30 000 GBP w kosztach energii elektrycznej rocznie, instalacja paneli słonecznych na dachach chłodni, co pozwoli zaoszczędzić szacunkowo około 230 000 GBP rocznie w kosztach energii elektrycznej lub instalacja oświetlenia LED, które zgodnie z oczekiwaniami pozwoli zaoszczędzić około 70 000 GBP w rocznych kosztach energii elektrycznej), które przyczyniły się do poprawy wyników finansowych,
 - inwestycje mające na celu spełnianie norm i akredytacji dotyczących jakości (ISO 9001, OSHAS 18001, statusu AEO lub kodu jakości 360),
 - tworzenie dodatkowych stref przechowywania,
 - zmiany w zarządzie MMD w celu zwiększenia odpowiedzialności finansowej.
- (62) Plan restrukturyzacji stanowił część pierwotnego uzasadnienia biznesowego nabycia MMD w 2008 r., a PCC otrzymywało regularne ustne i pisemne sprawozdania z postępów w realizacji programu restrukturyzacji MMD. PCC zachowało się zatem jak podmiot prywatny, zabezpieczając niezbędne zmiany w przedsiębiorstwie, tak aby było ono w stanie poprawić wydajność i zwiększyć swoją konkurencyjność. Środki te są dobrze udokumentowane w wewnętrznych dokumentach *ex ante* PCC i MMD przedłożonych jako dowody przez Zjednoczone Królestwo.

(*) Informacje poufne.

- (63) Po drugie, Zjednoczone Królestwo odrzuciło zarzut, zgodnie z którym spółka MMD miała oferować stawki za obsługę poniżej stawek rynkowych, aby przyciągnąć i zatrzymać klientów z branży produktów świeżych, a nawet oferować im bezpłatne przechowywanie. Anonimowa zainteresowana strona nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie tych zarzutów, a jedynie stwierdziła, że MMD jest „znane” z oferowania takich cen lub że „zgłaszano” taki proceder, jednak nie podano źródła tych informacji. Zjednoczone Królestwo twierdzi, że zarzuty te są bezpodstawne, ponieważ ceny MMD odzwierciedlają stawki pobierane w innych portach i często są wyższe niż ceny konkurencyjne. Zjednoczone Królestwo przedstawiło dowody na to, że w rzeczywistości stawki MMD nie zostały obniżone w wyniku nabycia tej spółki przez PCC w 2008 r. Wręcz przeciwnie, stawki za paletę wzrosły w tym okresie o prawie [...] %. Ponadto pomimo niewielkiej przejrzystości w ustalaniu cen między portami, niektórzy klienci cytowali stawki oferowane im przez inne porty w trakcie negocjacji cenowych z MMD. Przytoczone stawki pokazują, że ceny MMD odzwierciedlają ceny rynkowe w innych portach. Podobnie Zjednoczone Królestwo odrzuciło zarzut, że MMD oferowało swoim klientom bezpłatne przechowywanie.
- (64) Po trzecie, Zjednoczone Królestwo zakwestionowało zarzut, że w wyniku niezgodnej z prawem pomocy państwa produkty świeże stają się znacznie mniej atrakcyjnym wariantem dla podmiotów nieotrzymujących pomocy. Także w tym przypadku nie ma dowodów na poparcie tego twierdzenia, zgodnie z uwagami Zjednoczonego Królestwa dotyczącymi decyzji o wszczęciu postępowania, inne porty, takie jak Dover, nadal inwestują w obsługę produktów świeżych (Dover nabyło niedawno spółkę Hammond, która prowadzi działalność związaną z obsługą owoców).

5. OCENA ŚRODKÓW

- (65) Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

5.1. Istnienie pomocy państwa

- (66) W świetle definicji pojęcia pomocy państwa zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu elementy składowe pomocy państwa są następujące: (i) istnienie przedsiębiorstwa; (ii) możliwość przypisania danego środka państwu i finansowanie tego środka przy użyciu zasobów państwowych; (iii) przyznanie korzyści gospodarczej; (iv) selektywność środka; oraz (v) jego wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi. Aby środek stanowił pomoc państwa, kryteria te muszą być spełnione łącznie.
- (67) Zjednoczone Królestwo twierdzi, że środki te nie zapewniają MMD żadnej korzyści gospodarczej, ponieważ są zgodne z testem prywatnego inwestora. Zgodnie z tą zasadą transakcje ekonomiczne realizowane przez podmioty publiczne jako inwestorów nie przynoszą korzyści kontrahentom, a zatem nie stanowią pomocy, jeżeli są realizowane zgodnie ze zwykłymi warunkami rynkowymi⁽⁴⁾.
- (68) Dlatego też aby ustalić, czy domniemane środki pomocy stanowią pomoc państwa, Komisja najpierw przeanalizuje kryterium korzyści gospodarczej.

5.1.1. Występowanie korzyści gospodarczej

- (69) W następstwie decyzji o wszczęciu postępowania Zjednoczone Królestwo przedstawiło istotne dodatkowe dowody wskazujące na to, że wszystkie środki przyznane przez PCC na rzecz MMD, czy to w formie dofinansowania dochodów, czy w innej formie finansowania, były poprzedzone dogłębną analizą ich wartości ekonomicznej. Na potrzeby przeprowadzenia oceny istnienia korzyści w przedmiotowym przypadku Komisja stosuje test prywatnego inwestora. Na podstawie przedstawionych dodatkowych dowodów i argumentów Komisja przeanalizuje, czy hipotetyczny prywatny inwestor znajdujący się w podobnej sytuacji co PCC (co oznacza w szczególności pozycję 100 % udziałowca w MMD z dodatkową działalnością komercyjną w porcie i o wielkości porównywalnej z wielkością PCC) zapewniłby środki 2–5⁽⁵⁾. Ocena ta musi opierać się na dowodach *ex ante* wskazujących na to, że podstawą decyzji o przyznaniu środków 2–5 były oceny ekonomiczne

⁽⁴⁾ Zob. np. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1990 r., Belgia/Komisja („Tubemeuse”), C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, pkt 29; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1991 r., Włochy/Komisja („Alfa Romeo”), C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, pkt 18, 19 i 20; wyrok Sądu z dnia 30 kwietnia 1998 r., Cityflyer Express/Komisja, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, pkt 51; wyrok Sądu z dnia 21 stycznia 1999 r., Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke/Komisja, sprawy połączone T-129/95, T-2/96 i T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, pkt 104 i 109; wyrok Sądu z dnia 6 marca 2003 r., Westdeutsche Landesbank Girozentrale i Land Nordrhein-Westfalen/Komisja, sprawy połączone T-228/99 oraz T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, pkt 245; wyrok Sądu z dnia 25 czerwca 2015 r., SACE/Komisja, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, pkt 91–93; wyrok Sądu z dnia 16 stycznia 2018 r., EDF/Komisja, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6, pkt 18–79.

⁽⁵⁾ Zob. np. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 kwietnia 2014 r., ING Groep NV, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, pkt 35–36.

porównywalne z tymi, które w danych okolicznościach przeprowadziłby racjonalny inwestor prywatny w sytuacji możliwie jak najbardziej zbliżonej do sytuacji przedmiotowego państwa członkowskiego przed dokonaniem inwestycji, mając na uwadze dostępne rozwiązania alternatywne ⁽⁶⁾. Ponadto przy przeprowadzaniu tej oceny należy pominąć wszelkie aspekty, które odnoszą się wyłącznie do roli państwa członkowskiego jako organu publicznego (np. te związane z polityką społeczną, regionalną lub sektorową) ⁽⁷⁾.

- (70) Aby sprawdzić, czy środki 2–4 są zgodne z testem prywatnego inwestora, Komisja stawia się w kontekście okresu, w którym zastosowano środki wsparcia finansowego ⁽⁸⁾.
- (71) Argumenty i dowody przedstawione przez Zjednoczone Królestwo wskazują na fakt, że środki 2–5 w praktyce stanowiły część ogólnego wsparcia finansowego na rzecz MMD udzielonego przez PCC jako spółki dominującej w stosunku do MMD, aby ułatwić i wesprzeć bieżącą restrukturyzację MMD w celu osiągnięcia zrównoważonego charakteru i rentowności jego działalności. Środki były zatem poddawane ciągłej ocenie pod względem ich złożoności, aby określić rozwiązania najbardziej racjonalne pod względem ekonomicznym. Wszystkie one były zatem częścią modelu ekonomicznego stosowanego przez PCC na potrzeby tej oceny. W związku z powyższym ocena zgodności środków 2–5 z testem prywatnego inwestora jest ściśle powiązana i nie można jej przeprowadzić, oceniając po prostu poszczególne środki. Z tego względu Komisja najpierw przeanalizuje zgodność środków 2–5 w ujęciu łącznym z testem prywatnego inwestora, a dopiero później, w niezbędnym zakresie, doda konkretne aspekty w odniesieniu do poszczególnych środków.
- (72) Dokumenty przedłożone przez Zjednoczone Królestwo stanowią obiektywne i możliwe do zweryfikowania dowody świadczące odpowiednio pod względem prawnym o tym, że od momentu nabycia MMD PCC skrupulatnie analizowało jego rzeczywistą sytuację i perspektywy handlowe w oparciu o względy czysto ekonomiczne. Zasadniczo dokumenty są należycie datowane i zawierają uzasadnioną analizę przygotowaną przez PCC, a także opracowane przez PCC prognozy oparte na zasadniczo rozsądnych założeniach. W związku z tym w dokumentach tych nie oparto się jedynie na danych liczbowych i argumentach przedstawionych przez samą spółkę MMD, lecz odniesiono się do nich w sposób krytyczny, co stanowi dowód prowadzenia przez PCC aktywnego i ciągłego nadzoru gospodarczego w stosunku do MMD.
- (73) Z przedłożonych dokumentów wynika, że regularna analiza ekonomiczna obejmowała rozważania na temat licznych wzajemnie powiązanych korzyści i synergii związanych z utrzymaniem działalności komercyjnej na terenie w całości objętym własnością, w szczególności synergii z innymi działaniami prowadzonymi w porcie w Portsmouth (głównie działalnością związaną z przewozami promowymi i rejsami wycieczkowymi), również w całości należącym do PCC. Synergie te obejmują następujące zależności:
- teren MMD sąsiaduje z innymi częściami portu w Portsmouth, więc utrzymując pełną kontrolę nad terenem MMD, PCC zachowuje elastyczność w zakresie rozszerzania działalności portowej, promowej lub dotyczącej rejsów wycieczkowych,
 - MMD rocznie podnosi lub opuszcza około [...] palet ładunku, który rozpoczyna lub kończy swoją podróż na statku zawijającym do przyległego portu promowego. Dodatkowa wartość dla międzynarodowego portu promowego z tytułu tego ładunku wynosi około [...] GBP rocznie, a port ten najprawdopodobniej nie byłby w stanie uzyskać tych dochodów, gdyby jego usługi nie były świadczone w sąsiedztwie usług sztauerskich i obsługi ładunków świadczonych przez MMD. Ponadto MMD może zabezpieczyć swoje własne opłaty manipulacyjne dla tych wielkości właśnie dlatego, że znajduje się w sąsiedztwie portu promowego,
 - PCC jest w stanie zabezpieczyć dodatkowe komercyjne przewozy promowe, ponieważ jest właścicielem MMD. Na przykład operator Transfennica zainteresował się portem w 2015 r. z powodu obsługi kontenerów i usług sztauerskich świadczonych przez MMD. Wygenerowano dzięki temu dodatkowe przychody dla portu promowego w wysokości około 107 000 GBP,
 - trwają dyskusje z niektórymi operatorami na temat możliwości pełniejszego wykorzystania obiektów MMD położonych w pobliżu portu promowego. Na przykład, portową trasę promu typu ro-ro można wykorzystać do wwozu lub wywozu ciężarówek z ładunkiem obsługiwanym przez MMD. MMD prowadzi również zaawansowane, poufne rozmowy z udziałem [...], która/-y proponuje [...]. Mogłoby to przynieść łączne przychody dla portu promowego, a także dla MMD, o wartości około [...] GBP rocznie,
 - w porcie statki wycieczkowe czasami zajmują nabrzeże MMD, co również przyczynia się do zwiększenia dostępnej przepustowości, zapewniając portowi dodatkowe korzyści finansowe.

⁽⁶⁾ Zob. np. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2012 r., EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, pkt 84–85.

⁽⁷⁾ Zob. np. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2012 r., Komisja/EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, pkt 79–81; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 lipca 1986 r., Belgia/Komisja, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, pkt 14; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 lipca 1986 r., Belgia/Komisja, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, pkt 13; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 września 1994 r., Hiszpania/Komisja, sprawy połączone C-278/92–C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, pkt 22; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2003 r., Niemcy/Komisja, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, pkt 134.

⁽⁸⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 maja 2002 r., Francja/Komisja („Stardust Marine”), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, pkt 71.

- (74) Mając na uwadze czysto komercyjny charakter tych synergii, Komisja uważa, że hipotetyczny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej uwzględniłby takie synergie ze swoimi innymi rodzajami działalności gospodarczej przy ocenie *ex ante* korzyści ekonomicznych wynikających z jakichkolwiek środków wsparcia na rzecz MMD.
- (75) Ponadto inwestor działający zgodnie z warunkami gospodarki rynkowej wziąłby w swoich rozważaniach pod uwagę spodziewane przyszłe źródło przychodów PCC w formie czynszów, należności pilotażowych i opłat portowych płaconych przez MMD oraz prawdopodobieństwo ich utraty lub zmniejszenia w przypadku wyboru rozwiązań alternatywnych. Takie przyszłe przychody są istotne w kontekście oceny ekonomicznych przesłanek podjęcia środków przez spółkę dominującą, działającą w warunkach gospodarki rynkowej, w celu wsparcia swojej spółki zależnej. Chociaż te źródła przychodów nie są w stanie same w sobie uzasadnić zapewnienia stałego wsparcia na rzecz MMD, włączenie ich do ogólnego modelu ekonomicznego jest jednak zgodne z tym, co zrobiliby hipotetyczny prywatny inwestor.
- (76) Biorąc pod uwagę powyższe synergii i źródła przychodów grupy przedsiębiorstw kontrolowanych przez PCC, Zjednoczone Królestwo przedstawiło kopie modelu ekonomicznego, z uwzględnieniem analizy różnych dostępnych rozwiązań i obliczeń korzyści ekonomicznych z nich wynikających. Model ten opracowano na potrzeby analizy przesłanek ekonomicznych kontynuacji inwestycji w MMD i był on regularnie aktualizowany. Uzasadnienie ekonomiczne zapewnienia dalszego wsparcia na rzecz MMD zarówno w formie dofinansowania dochodów, jak i różnych środków finansowania było zatem regularnie sprawdzane *ex ante* w odniesieniu do innych rozwiązań alternatywnych.
- (77) Alternatywne rozwiązania rozważane przez PCC na różnych etapach jej zaangażowania w działalność MMD obejmowały:
- **sprzedaż MMD** – Zjednoczone Królestwo wykazało, że jest bardzo mało prawdopodobne, aby sprzedaż MMD jako prosperującego przedsiębiorstwa osobie trzeciej była alternatywą korzystną z handlowego punktu widzenia. W argumentach przemawiających za nabyciem MMD przez PCC w 2008 r. uwzględniono spodziewane efekty synergii z innymi działaniami portowymi prowadzonymi przez PCC, strategiczną wartość gruntu, na którym położony jest ten port, oraz dalsze przychody z MMD (zob. również analizę środka 1 w decyzji o wszczęciu postępowania). Względy te nie zostałyby jednak uwzględnione przez jakąkolwiek osobę trzecią, która mogłaby rozważać zakup MMD. Niemniej jednak przedstawione dowody potwierdzają, że PCC [...] w 2011 r. [...] ⁽⁹⁾ i [...] w 2015/2016 r. ⁽¹⁰⁾ (zob. motyw 57 powyżej),
 - **zmianę/dywersyfikację działalności MMD** – Zjednoczone Królestwo wskazało, że od 2008 r. rozważano różne możliwości zmiany lub dywersyfikacji działalności MMD (z uwzględnieniem np. kruszywa, drewna, samochodów, transportu kontenerowego, ciężkich ładunków, stali). W porównaniu z perspektywami obecnej działalności MMD związanej z obsługą produktów świeżych żaden z tych alternatywnych produktów ani żadna z tych alternatywnych usług nie byłyby jednak atrakcyjne pod względem komercyjnym ani nie mogłyby potencjalnie generować wyższych zwrotów,
 - **likwidację MMD i alternatywne wykorzystanie terenu** – głównym składnikiem aktywów należących do MMD jest jego prawo do dzierżawy terenu na podstawie umowy dzierżawy uprawniającej PCC do wypowiedzenia umowy dzierżawy w przypadku upadłości MMD. W przypadku upadłości PCC byłoby zatem w stanie odzyskać grunty i wykorzystać je do celów alternatywnych. Zjednoczone Królestwo przedstawiło jednak szczegółowe argumenty świadczące o tym, że dostępne rozwiązania alternatywne dla tego terenu są jednak bardzo ograniczone. Zjednoczone Królestwo przedstawiło niepodważalne dowody i argumenty wskazujące na wpływ ograniczeń prawnych i w zakresie planowania związanych z terenem MMD na dostępność i rentowność handlową możliwych wariantów alternatywnych. PCC przeanalizowało w swoich dokumentach wewnętrznych możliwości wykorzystania lokalizacji w celu rozbudowy znajdującego się w niej portu promowego, zwiększenia możliwości składowania, budowy farm wiatrowych ⁽¹¹⁾ oraz zwiększenia zdolności użytkowania do celów mieszkaniowych/komercyjnych. Żadne z rozważanych możliwych zastosowań nie stanowiło jednak bardziej korzystnego wariantu z ekonomicznego punktu widzenia, czy to z powodu sytuacji na rynku, czy z powodu planowania i innych ograniczeń regulacyjnych i prawnych ⁽¹²⁾.
- (78) Zjednoczone Królestwo wyjaśniło, że PCC nie może udostępnić wszystkich poprzednich wersji tego modelu ekonomicznego za poszczególne lata, ponieważ opracowano go jako pojedynczy plik Excel, który był stale aktualizowany bez systematycznej archiwizacji poprzednich wyników. Potwierdziło jednak, że model ten był konsekwentnie stosowany jako podstawa decyzji dotyczącej tego, czy z ekonomicznego punktu widzenia nadal należy inwestować w MMD, czy też należy wybrać inne rozwiązanie alternatywne.
- (79) Zjednoczone Królestwo przedstawiło dwie wersje modelu ekonomicznego przygotowane w maju/czerwcu 2013 r., kiedy miała miejsce jedna z rozmów na temat przyszłości wsparcia MMD przez PCC (zob. również motyw 51 powyżej). Model ten odpowiada standardowym narzędziom rynkowym opartym na obliczeniu

⁽⁹⁾ Zob. e-mail [...] z dnia [...].

⁽¹⁰⁾ Zob. wewnętrzny dokument oceny PCC [...] z dnia [...] r.

⁽¹¹⁾ Zob. sprawozdanie podsumowujące z dnia 30 sierpnia 2014 r. sporządzone przez Mosscliff Environmental Consultancy, w którym przeanalizowano możliwość wykorzystania terenu MMD do instalacji turbin wiatrowych.

⁽¹²⁾ Zob. kompleksową ocenę możliwych rozwiązań alternatywnych przygotowaną w celu omówienia w ramach „Argumentów za kontynuowaniem inwestycji w MMD” w czerwcu i październiku 2013 r.

wartości bieżącej netto oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w odniesieniu do różnych rozważanych rozwiązań. W ramach tego konkretnego modelu rozważono trzy podstawowe warianty: 1) zatrzymanie MMD; 2) sprzedaż MMD jako przedsiębiorstwa kontynuującego działalność za wartość aktywów netto wynoszącą 2,4 mln GBP; 3) likwidację MMD i alternatywne wykorzystanie terenu jako instalacji magazynowej (jako najbardziej korzystnego z dostępnych alternatywnych sposobów wykorzystania terenu). W odniesieniu do każdego z tych rozwiązań alternatywnych za pomocą modelu oblicza się wartość bieżącą netto oczekiwanych przepływów środków pieniężnych, stosując jako stopę dyskontową średnie ważone koszty kapitału PCC w wysokości 4,23 %.

- (80) Model ekonomiczny obejmuje ocenę poszczególnych wariantów na podstawie kombinacji następujących metod:
- wkład w stałe koszty pośrednie** – za pomocą tej metody ocenia się zakres, w jakim środki pieniężne wygenerowane przez dany obiekt pokrywają operacyjne koszty zmienne tego obiektu (innymi słowy koszty, które różnią się w zależności od działalności), a następnie przyczyniają się do pokrycia stałych kosztów pośrednich związanych z danym obiektem. W ocenie opisuje się wszystkie wpływy pieniężne z tytułu dochodów PCC, w tym wszelkie nadwyżki uzyskane przez MMD (które w założeniu tej analizy wypłaca się PCC jako dywidendę), ale jednocześnie odlicza się wszelkie wsparcie w postaci dofinansowania dochodów wypłacane przez PCC. Wszelkie przepływy kapitału wynikające z pożyczek i dotacji kapitałowych nie są uwzględniane, ponieważ ich roczne zużycie (amortyzacja) znajduje odzwierciedlenie w wypracowanej przez MMD nadwyżce/deficycie netto;
 - całkowita nadwyżka/całkowity deficyt, z wyłączeniem wszelkich kosztów „niepieniężnych”** – metoda ta opiera się dodatkowo na metodzie „wkładu w stałe koszty pośrednie” opisanej w lit. a), przy jednoczesnym uwzględnieniu stałych kosztów pośrednich PCC (inwestor) związanych z wszystkimi inwestycjami w spółkę. Koszty pośrednie odnoszą się w całości do kosztów finansowania zadłużenia zaciągniętego przez PCC w celu zapewnienia inwestycji kapitałowych na rzecz MMD;
 - zwrot z inwestycji** – oznacza całkowitą nadwyżkę/deficyt (opisane w lit. b)) w stosunku do całkowitej wartości inwestycji w danym okresie. Ponieważ inwestycja jest finansowana z zadłużenia, odsetki od zadłużenia uwzględnia się jako część całkowitej nadwyżki/deficytu;
 - wzrost wartości na koniec okresu** – oznacza dywidendę powiększoną o zmianę wartości kapitałowej składnika aktywów;
 - całkowity zwrot** – obejmuje zarówno całkowite nadwyżki/deficyty (jak określono w lit. b)), jak i wszelkie zmiany wartości kapitałowej inwestycji (określone w lit. d));
 - całkowity zwrot z inwestycji** – stanowi całkowity zwrot (zob. lit. e)) w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji.
- (81) Komisja uważa, że założenia przyjęte w modelu gospodarczym są właściwe i potwierdzają, że nie uwzględniono w nich czynników innych niż czynniki ekonomiczne, a tym samym zignorowano względy związane z porządkiem publicznym.
- (82) W wersji modelu ekonomicznego z czerwca 2013 r. podano następujące wyniki poszczególnych alternatywnych rozwiązań w dwóch rozważanych okresach inwestycyjnych: 5 i 10 lat.

Inwestycje w MMD – Warianty

Zwroty z inwestycji	Wariant 1		Wariant 2		Wariant 3	
	Zachowanie MMD		Sprzedaż MMD		Alternatywne wykorzystanie	
	Następne 5 lat mGBP	Następne 10 lat mGBP	Następne 5 lat mGBP	Następne 10 lat mGBP	Następne 5 lat mGBP	Następne 10 lat mGBP
Wkład/(Dodatek) do stałych kosztów pośrednich	14,3	28,6	11,3	19,7	- 4,4	- 4,3
Całkowita nadwyżka/całkowity deficyt, z wyłączeniem wszelkich kosztów „niepieniężnych”	7,0	16,0	4,5	10,0	- 8,5	- 10,7
Zwrot z inwestycji	290,6 %	460,5 %	nd.	nd.	- 861,5 %	- 531,8 %
Wzrost wartości na koniec okresu (wartości netto)	1,0	2,3	0,0	0,0	0,4	0,9
Całkowity zwrot – nadwyżka powiększona o wartość	8,0	18,2	4,5	10,0	- 8,1	- 9,8
Całkowity zwrot z inwestycji	315,6 %	503,3 %	nd.	nd.	- 800,0 %	- 453,6 %

- (83) Wyniki modelu gospodarczego z czerwca 2013 r. pokazują, że z wszystkich rozważanych metod wariant zatrzymania MMD był najkorzystniejszy ekonomicznie spośród dostępnych wariantów.
- (84) Zjednoczone Królestwo nie było w stanie dostarczyć dodatkowych egzemplarzy modelu ekonomicznego w odniesieniu do innych okresów, mimo iż Komisja zwracała się o nie kilkakrotnie. Liczne inne dostępne dowody w postaci dokumentu pokazują jednak, że przez cały analizowany okres przeprowadzane były regularne przeglądy racjonalności ekonomicznej zaangażowania PCC w MMD. Wszystkie dostępne dowody potwierdzają również, że w ocenie uwzględniono względy czysto gospodarcze i handlowe, pomijając wszelkie względy związane z porządkiem publicznym, których hipotetyczny prywatny inwestor nie wzięłyby pod uwagę.
- (85) Ponadto PCC sprawowało ścisłą kontrolę finansową nad swoimi inwestycjami w MMD poprzez wyznaczenie najwyższego rangą członka kadry finansowej na stanowisko członka zarządu MMD w celu nadzorowania wyników finansowych przedsiębiorstwa. Zjednoczone Królestwo przedstawiło egzemplarze licznych sprawozdań na temat sytuacji handlowej i finansowej MMD oraz perspektyw na przyszłość, które były regularnie poddawane przeglądowi przez PCC⁽¹³⁾. Biznesplan MMD był regularnie aktualizowany w celu odzwierciedlenia rozwoju sytuacji na rynku, a urzędnicy PPC byli ściśle zaangażowani w postępy MMD. Zjednoczone Królestwo wykazało również, że PCC przeprowadziło szczegółową ocenę pozycji handlowej MMD poprzez odniesienie do jej wyników finansowych, postępów w zakresie środków restrukturyzacyjnych, zysków/strat klientów oraz prognoz kierownictwa dla spółki, zarówno za pośrednictwem wyspecjalizowanych komisji, które nadzorowały MMD, jak i za pośrednictwem nadzoru finansowego sprawowanego przez najwyższego rangą członka kadry finansowej PCC. Komisja uznała również, że sprawozdania i zestawienia biznesplanu przedstawione PCC przedstawiały obiektywną i wyważoną ocenę działalności gospodarczej, w tym wyzwania i zagrożenia, z którymi boryka się MMD.
- (86) Ponadto Komisja ustaliła, że PCC kontynuowało stosowanie różnych środków restrukturyzacyjnych w celu obniżenia kosztów, zwiększenia rentowności i poprawy konkurencyjności MMD. W rzeczywistości PCC było gotowe zatwierdzać dalsze inwestycje wyłącznie na podstawie stałego i regularnie uaktualnianego planu restrukturyzacji. Na przykład po trzech latach trudnych negocjacji, w 2016 r. podpisano nowe umowy o pracę z pracownikami MMD, co miało zgodnie z prognozami przynieść oszczędności rzędu około 250 000 GBP w rocznych kosztach pracy. Plan restrukturyzacji obejmował również szereg projektów inwestycyjnych mających na celu zwiększenie konkurencyjności MMD (mianowicie inwestycje w certyfikację jakości, ulepszenia w zakresie magazynowania w kontrolowanej temperaturze, nowy sprzęt do obsługi kontenerów, zapewnienie dodatkowej przestrzeni na kontenery oraz dalsze ciągłe i wielokrotne usprawnienia infrastruktury w celu poprawy efektywności działania). Ponadto w 2014 r. MMD podjęło decyzję o zaprzestaniu oferowania własnej usługi w zakresie dalszego transportu towarów docierających do MMD i raczej zlecało outsourcing tych usług, aby móc skupić się na swojej podstawowej działalności. Od momentu przejścia MMD PCC wprowadziło również szereg zmian w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, nie tylko w celu zwiększenia odpowiedzialności finansowej, ale również w celu zmaksymalizowania synergii z działalnością portową PCC. Ponadto MMD zainwestowało również w poprawę i rozbudowę relacji z kluczowymi klientami.
- (87) Zjednoczone Królestwo wykazało w ten sposób, że wyniki finansowe MMD były stale poddawane przeglądowi i przyczyniły się do dostosowania jego planu restrukturyzacji. W rzeczywistości doprowadziło to do przywrócenia rentowności MMD bez dofinansowania dochodów z PCC w roku obrotowym 2016/17.
- (88) W związku z tym w odniesieniu do dofinansowań dochodów (środek 2) Zjednoczone Królestwo przedstawiło Komisji istotne dowody na to, że jest w stanie rozwiać obawy wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania. Zjednoczone Królestwo wykazało, że nawet jeśli stałe wsparcie PCC na rzecz MMD za pomocą dofinansowań dochodów wykraczało poza początkowy plan inwestycyjny, zarówno w odniesieniu do kwoty, jak i czasu trwania, to w każdym istotnym okresie stanowiło ono racjonalne ekonomicznie zachowanie, które było korzystniejsze dla PCC niż wszystkie inne dostępne opcje.
- (89) Jeżeli chodzi o długoterminową pożyczkę udzieloną przez PCC na rzecz MMD od 2010 r. (środek 3), Komisja zauważa przede wszystkim, że jego istnienie i związane z nim skutki gospodarcze dla PCC w pełni uwzględniono w ogólnej ocenie ekonomicznej dotyczącej jego dalszego wsparcia na rzecz MMD i oraz w opisanym powyżej modelu gospodarczym.
- (90) Ponadto Zjednoczone Królestwo przedstawiło dowody potwierdzające, że sytuację finansową MMD oceniono przed udzieleniem pożyczki oraz że odpowiednie prognozy handlowe i finansowe przewidywały dobre perspektywy na spłatę pożyczki w nadchodzących latach po wdrożeniu planowanych środków restrukturyzacyjnych. Zjednoczone Królestwo przedstawiło również szczegółową ocenę poszczególnych projektów wspieranych w ramach pożyczki, analizując jej oczekiwane korzyści ekonomiczne i porównując ją z innymi

⁽¹³⁾ Zob. np. okresowe sprawozdania dotyczące portu handlowego dla PCC z marca 2009 r., czerwca 2009 r., listopada 2010 r., czerwca 2011 r., października 2012 r., marca 2013 r., marca 2014 r. lub marca 2015 r.

dostępnymi możliwościami. W związku z tym przedstawione dowody potwierdzają, że przed wypłatą każdej transzy pożyczki, dokładnie przeanalizowano ekonomiczną zasadność właściwej inwestycji. Ponadto wszystkie transze pożyczki wykorzystywano wyłącznie na wydatki kapitałowe i w związku z tym zasadniczo zwiększyły wartość inwestycji przedsiębiorstwa i PCC.

- (91) Co więcej Zjednoczone Królestwo stwierdziło, że odpowiednim punktem odniesienia nie jest niezależny prywatny kredytodawca, ale prywatna spółka dominująca, która znajduje się w podobnej sytuacji. Zdaniem Zjednoczonego Królestwa z gospodarczego punktu widzenia zasadne byłoby, aby spółka dominująca udzieliła pożyczki swojej spółce zależnej, pokrywając koszty finansowania zewnętrznego, na sfinansowanie inwestycji mających na celu poprawę konkurencyjności spółki zależnej, a tym samym docelowo zwiększenie jej wartości dla spółki dominującej.
- (92) Komisja przyznaje, że przy ocenie instrumentu kredytowego należy wziąć pod uwagę fakt, że PCC posiadała (i nadal posiada) 100 % udziałów MMD. Względy ekonomiczne PCC dotyczące oczekiwanego zysku z pożyczki nie ograniczają się jedynie do oczekiwanych płatności odsetek, tak jak w przypadku banków komercyjnych, ale należy koniecznie wziąć pod uwagę fakt, że pożyczka poprawiłaby zdolność MMD do osiągnięcia przyszłych zysków, a tym samym zwiększyłaby wartość udziałów własnościowych PCC. Rzeczywiście finansowanie w ramach pożyczki jest ściśle powiązane z środkami restrukturyzacyjnymi, które dotyczą problemów finansowych MMD i mają na celu osiągnięcie długoterminowej rentowności. Ponadto w modelu ekonomicznym *ex ante* przygotowanym przez PCC potwierdzono, że pomimo długiego okresu strat poniesionych przez MMD, zapewnienie środków finansowych, w tym pożyczki, było najbardziej racjonalnym zachowaniem gospodarczym w świetle dostępnych alternatywnych rozwiązań.
- (93) Pomijając nawet ten argument i uwzględniając MMD Shipping na zasadzie autonomicznej, Komisja stwierdziła, że warunki pożyczki nie zapewniają MMD żadnej znaczącej korzyści gospodarczej. Zjednoczone Królestwo nie przedstawiło żadnych informacji na temat ratingu MMD, które umożliwiłyby zweryfikowanie jego zdolności kredytowej na zasadzie autonomicznej. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że spółkę dokapitalizowano w wyniku jej przejęcia, stała się ona ogólnie rentowna i wykazała dość dobre perspektywy na działalność w przyszłości, jej rating odpowiadałby co najmniej ratingowi B (słabemu) określone w komunikacie Komisji w sprawie stóp referencyjnych z 2008 r. Biorąc pod uwagę normalny poziom bezpieczeństwa (zob. motyw 93), zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie stóp referencyjnych z 2008 r. odpowiednia marża wyniosłaby 400 punktów bazowych. Przy stopie bazowej dla Zjednoczonego Królestwa wynoszącej w listopadzie 2010 r. 1,35 %, odpowiednia przypuszczalna rynkowa stopa procentowa wyniosłaby 5,35 %. Stopa procentowa ustalona przez PCC na poziomie 4,81 % jest bardzo zbliżona do tej (raczej konserwatywnej) przypuszczalnej rynkowej stopy procentowej, a różnica w spłacie odsetek od całości pożyczki wyniosłaby w skali roku jedynie 37 000 GBP (około 43 000 EUR), tj. w każdym razie znacznie poniżej progu *de minimis* wynoszącego 200 000 EUR w ciągu trzech kolejnych lat.
- (94) Ponadto w odniesieniu do przypuszczalnej stopy rynkowej opartej na komunikacie Komisji w sprawie stóp referencyjnych z 2008 r. nie uwzględniono faktu, że PCC posiada 100 % udziałów MMD (zob. motyw 91). W związku z ogólnym kontekstem stosunków panujących między PCC i MMD Komisja uważa, że hipotetyczna spółka dominująca w warunkach gospodarki rynkowej byłaby gotowa do udzielenia pożyczki na podobnych warunkach.
- (95) Ponadto Zjednoczone Królestwo przedłożyło pełną kopię umowy pożyczki, która obejmowała standardowe postanowienia umowy pożyczki, w tym zastaw na zmiennych składnikach majątkowych ustanowiony przez PCC na wszystkich aktywach/kwotach należnych od MMD stanowiących zabezpieczenie na wypadek nadmiernego zadłużenia. Biorąc pod uwagę, że wartość aktywów netto ogółem uwzględnionych w modelu ekonomicznym za rok obrotowy 2010/2011 wyniosła ponad 10 mln GBP, zabezpieczenie to było znaczne.
- (96) W związku z tym Zjednoczone Królestwo przedstawiło wystarczające dodatkowe dowody, które rozwiały obawy wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w odniesieniu do środka 3 i wykazały, że udzielenie pożyczki długoterminowej było zgodne z tym, co uczyniłaby racjonalna prywatna spółka dominująca.
- (97) Jeśli chodzi o zakup dwóch dźwigów przez PCC oraz ich długoterminową dzierżawę na rzecz MMD w 2010 r. i w 2011 r. (środek 4), jego ocena jest analogiczna do powyższej długoterminowej pożyczki ze względu na podobieństwa w warunkach finansowania w obu przypadkach.
- (98) W szczególności dowody przedstawione przez Zjednoczone Królestwo wskazują, że PCC, wraz z MMD, rzeczywiście poszukiwało najbardziej opłacalnego rozwiązania w celu zabezpieczenia dźwigów, które były niezbędne do funkcjonowania MMD. Mimo że w uzasadnieniu biznesowym w momencie nabycia MMD przewidywano, że jakkolwiek wymiana dźwigów nastąpi w drodze dzierżawy od osoby trzeciej, z należycie uzasadnionej wewnętrznej analizy *ex ante* możliwych opcji nabycia dźwigów przygotowanej przez PCC jako podstawa procesu decyzyjnego wynika, że zakup dźwigów przez PCC, a następnie dzierżawa na rzecz MMD

byłyby bardziej korzystne z ekonomicznego punktu widzenia. Ponadto umowy dzierżawy obejmowały standardowe warunki umowne i gwarancje prawne dla obu stron i odpowiadały wspólnym umowom dzierżawy zawartym między spółkami handlowymi. Kwotę za dzierżawę oblicza się w taki sposób, aby zapewnić spłatę inwestycji PCC przez okres 15 lat użytkowania dźwigów, w tym jego średnie koszty zaciągania pożyczek, które można uznać za wspólne praktyki handlowe dla takich wewnątrzgrupowych uzgodnień. Rzeczywiście z ekonomicznego punktu widzenia uzasadnione jest, aby spółki dominujące posiadające 100 % udziałów spółek zależnych wykorzystywały najbardziej efektywne z ekonomicznego punktu widzenia rozwiązanie (z punktu widzenia całej grupy) do nabycia sprzętu niezbędnego do prowadzenia działalności spółki zależnej. Dźwigi były dzierżawione spółce MMD przez okres 7 lat. Biorąc pod uwagę spodziewany 15-letni okres użytkowania dźwigów, w wewnętrznych sprawozdaniach podkreślono, że po wygaśnięciu umowy dzierżawy PCC może ponownie wydzierżawić dźwigi MMD lub sprzedać je na rynku wtórnym. W sprawozdaniu wskazano, że istnieje silny rynek wtórny dla takich dźwigów, umożliwiający sprzedaż dźwigów przez PCC, jeśli sytuacja ulegnie zmianie.

- (99) W związku z tym Zjednoczone Królestwo przedstawiło wystarczające dowody wskazujące na to, że racjonalnie działająca prywatna spółka dominująca zgodziłaby się na sfinansowanie zakupu dźwigów zgodnie z warunkami uzgodnionymi przez PCC i MMD.
- (100) Ponadto, jeśli chodzi o zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym (środek 5), obawy wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania ponownie wiązały się z domniemanym problematycznym charakterem dofinansowania dochodów, zostały one jednak wyjaśnione w toku formalnego postępowania. Co więcej Zjednoczone Królestwo przedstawiło dokumenty wewnętrzne świadczące o tym, że udostępnienie poszczególnych instrumentów kapitału obrotowego było racjonalną z handlowego punktu widzenia decyzją PCC, ponieważ był to najbardziej opłacalny sposób zapewnienia sprawnego funkcjonowania MMD jako spółki zależnej PCC. Argument ten uwzględniono również we wspomnianym powyżej modelu ekonomicznym. Ponadto jeżeli chodzi o zastąpienie depozytu gotówkowego gwarancją PCC, w wewnętrznym dokumencie *ex ante* stanowiącym podstawę decyzji PCC stwierdza się, że z ekonomicznego punktu widzenia taka gwarancja jest rzeczywiście korzystniejsza niż depozyt gotówkowy zarówno dla MMD, jak i PCC, ponieważ takie rozwiązanie pozwoliłoby PCC uniknąć utraty odsetek za depozyt gotówkowy. Zjednoczone Królestwo wykazało zatem, że z ekonomicznego punktu widzenia racjonalnym rozwiązaniem dla spółki dominującej jest zapewnienie instrumentów kapitału obrotowego umożliwiających sprawne funkcjonowanie jej spółki zależnej będącej w całości jej własnością.

5.1.2. Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa

- (101) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że środki 2–5 zapewniono zgodnie z testem prywatnego inwestora, a zatem nie zapewniły one MMD nienależnej korzyści gospodarczej. Środki 2–5 nie stanowią zatem pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

6. DODATKOWE UWAGI

- (102) Ponieważ w dniu 29 marca 2017 r. Zjednoczone Królestwo notyfikowało swój zamiar wystąpienia z Unii, zgodnie z art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej Traktaty przestają mieć zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa od dnia wejścia w życie umowy o wystąpieniu lub, w przypadku jej braku, dwa lata po notyfikacji, chyba że Rada Europejska w porozumieniu ze Zjednoczonym Królestwem podejmie decyzję o przedłużeniu tego okresu. Nie naruszając żadnego postanowienia umowy o wystąpieniu, niniejsza decyzja ma w związku z powyższym zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa wyłącznie do momentu, w którym Zjednoczone Królestwo przestanie być państwem członkowskim.

7. WNIOSEK

- (103) Komisja stwierdza, że środki zapewnione przez Zjednoczone Królestwo nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

PRZYMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki przedsięwzięte przez Zjednoczone Królestwo na rzecz spółki MMD nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Sporządzono w Brukseli dnia 9 listopada 2018 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji
